

THAPS

สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย
Thai Palliative Care Society

คู่มือ
การดูแลผู้ป่วยระยะท้าย
และครอบครัว

คู่มือการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแล..
WY154 ก676ค 2559

B0019585
bib:13399116729

กิตติพล นาควิโรจน์

บรรณาธิการ

***
สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัยและส่งเสริมสุขภาพ

www.thaps.or.th

เลขหมู่ NY154
ก676ค 2559
เลขทะเบียน B0019585
กันเดือนปี 9 มี.ย. 2564

THAPS

ชื่อหนังสือ	คู่มือการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายและครอบครัว
ISBN	978-616-91867-3-1
จัดพิมพ์โดย	สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย
บรรณาธิการ	นายแพทย์กิตติพล นาคริโรจน์
พิมพ์ครั้งที่ 1	กุมภาพันธ์ 2559
จำนวนพิมพ์	3,000 เล่ม
จำนวนหน้า	208 หน้า
พิมพ์ที่	บริษัท บียอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด

ISBN: 978-616-91867-3-1

9 786169 186731

ราคา 250 บาท

สารบัญ

สารจากนายกสมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย	IV
คำนำ	V
รายนามผู้พิมพ์	VI

ส่วนที่ 1 ความสำคัญของการดูแลแบบ Palliative care และ หลักการดูแลผู้ป่วยเบื้องต้น

1. ความสำคัญของการพัฒนาระบบบริการแบบ Palliative Care	3
<i>รศ.พญ.ศรีเวียง ไพโรจน์กุล</i>	
2. การประเมินผู้ป่วยระยะท้ายและครอบครัว	9
Assessment of Palliative Care Patients and their Families	
<i>รศ.นพ.เต็มศักดิ์ พึ่งรัมย์</i>	
3. ประเด็นการสื่อสารที่สำคัญในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย	15
Common Communication Issues in Palliative Care	
<i>นพ.สกล สิงหะ</i>	
4. หลักพื้นฐานการประเมินความปวด และการรักษาความปวดในผู้ป่วยระยะท้าย	22
Basic Pain Assessment and Management in Palliative Care Patients	
<i>ผศ.พญ.ลักษมี ชาญเวชช์</i>	

ส่วนที่ 2 การจัดการกับอาการที่พบบ่อย

5. การรักษาความปวดที่ยากต่อการควบคุม	39
Management of Difficult-to-control Pain	
<i>ผศ.พญ.ลักษมี ชาญเวชช์</i>	
6. อาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยระยะท้าย	45
Nausea and Vomiting in Palliative care	
<i>อ.นพ.กิตติพล นาควิโรจน์</i>	

7.	ภาวะเบื่ออาหารและน้ำหนักลดในผู้ป่วยระยะท้าย 49
	Anorexia Cachexia Syndrome
	อ.นพ.กิตติพล นาควิโรจน์
8.	อาการท้องผูกในผู้ป่วยระยะท้าย 54
	Constipation in Terminal illness
	อ.นพ.กิตติพล นาควิโรจน์
9.	ภาวะหายใจลำบาก 59
	Dyspnea
	ผศ.พญ.บุษยามวล ชีวสกุลยง
10.	ภาวะเหนื่อยล้า 73
	Fatigue
	ผศ.พญ.บุษยามวล ชีวสกุลยง
11.	การดูแลอาการทางระบบประสาทในผู้ป่วยระยะท้าย 79
	Management of Neurological Symptoms in Palliative Care
	อ.นพ.อาทิตย์ ชัยอนสาร
12.	อาการคัน 85
	Pruritus
	ศ.นพ.อิศรางค์ นุชประยูร

ส่วนที่ 3 การดูแลด้านจิตใจ

13.	Psychiatric Symptoms Assessment and Management in Palliative Care 91
	อ.นพ.ภุชงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์
14.	Grief and Bereavement Care 111
	นพ.สกล สิงหะ

ส่วนที่ 4 ประเด็นด้านการพยาบาล

15.	ประเด็นด้านการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย 121
	Specific Nursing Issues in Palliative Care
	ปาริชาติ เพ็ญสุพรรณ

ส่วนที่ 5 การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายเฉพาะกลุ่ม

16. กุมารชีวาภิบาล	151
Pediatric Palliative Care	
<i>ศ.นพ.อิศรางค์ นุชประยูร</i>	
17. การเยี่ยมบ้านผู้ป่วยระยะท้าย	166
Palliative Home Care	
<i>อ.นพ.กิตติพล นาควิโรจน์</i>	
18. การดูแลผู้ป่วยที่จะใกล้เสียชีวิต	170
Caring Patients during Last Hours	
<i>รศ.นพ.เต็มศักดิ์ พึ่งรัมย์</i>	

ส่วนที่ 6 สถานการณ์ของการให้บริการการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในประเทศไทย

19. การให้บริการด้าน Palliative Care ในประเทศไทย พ.ศ. 2555	179
<i>รศ.นพ.เต็มศักดิ์ พึ่งรัมย์</i>	
<i>นพ.โรจนศักดิ์ ทองคำเจริญ</i>	
20. การพัฒนาการดูแลแบบประคับประคองในประเทศไทย	187
<i>รศ.พญ.ยุวเรศมคษฐ์ สิทธิชาญบัญชา</i>	
Index	194